

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

2018/19. ORSZÁGOS DÖNTŐ 11. OSZTÁLY

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA FLÓRA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
KAPOSINÉ BODÓ ANNA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetői:

TASSY GERGELY középiskolai tanár
WITTNER-BERTA ENIKŐ általános iskolai tanító

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar912>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Melyik szó jelent valamilyen (rég) fegyverfajta?

(A) muskéta (B) spádé (C) flinta (D) fokos (E) jatagán
- Melyik mű íródott eredetileg görög, illetve ógörög nyelven?

(A) Aeneis (B) Dekameron (C) Konstancinápoly
(D) Íliász (E) Óda egy görög vázához
- Településneveket adtunk meg anagrammával. Melyik kapcsolódik a felsorolt szereplők, személyek valamelyikéhez? Zrinyi Miklós, Brazovics Athanáz, Dorottya, Rómeó, Szent László, Candide

(A) GYÁRAD VAN (B) VAN ATOM (C) VAK PÁROS
(D) KOMOR ÁM (E) SZÁRIG VET
- Mely állítások igazak az alábbi idézetre vonatkozóan?
„Ember és polgár leszek.”

(A) Az idézet egy felvilágosodás kori versből származik.
(B) A vers címében egy görög nimfa neve szerepel.
(C) A költemény műfaja elégia / elégiko-óda.
(D) A mű név szerint említ egy híres angol filozófust.
(E) A költő korábban a Debreceni Református Kollégium diákja volt.
- Mit jelenthet a helyesen írt kifejezések kezdőbetűiből összeolvasható szó? glasgow-i, bach-i, ódium, utitárs, bőtermő, rovarirtó, óriás-plakát, élő adás

(A) főnök (szleng) (B) gubacs (C) domború felület
(D) fufangos székely (E) kis értékű pénz
- A **szóláskeveredés** egy olyan nyelvhasználati hibatípus, amelyben két szólás (vagy egy szólás és egy köznyelvi kifejezés) keveredik össze és alkot egy valójában nem létező szókapcsolatot. Jelöljétek meg a szóláskeveredéseket!

(A) Egy helyben tapogatózik. (B) Nehéz dió.
(C) Pálcát tör felette. (D) Összerúgják a port.
(E) Egy kalap alatt elintéz valamit.
- Az alábbi művek közül melyeket ismerhette Kazinczy Ferenc?

(A) Kölcsey Ferenc: Himnusz (B) Bessenyei György: Magyarország
(C) Arany János: Toldi (D) Katona József: Bánk bán
(E) Kármán József: Fanni hagyományai

- Jelöljétek meg a felsorolt szavakra, szóalakokra vonatkozó igaz állításokat!
élned, sebes, téged, lerakat, vala, fent, ki, irat, sejt, többet, hisz

(A) Mindegyik lehet alapszófajú. (B) A szavak többsége több szófajú.
(C) Múlt idejű igék is vannak köztük. (D) Képző, jel és rag is előfordul.
(E) Két szó biztosan lehet változtatás nélkül egy tetszőleges mondat tárgya.
- Vörösmarty Csongor és Tünde című művéből idézünk sorokat, melyekből helyekre, eseményekre lehet következtetni. Mi a helyes sorrend?
1. A fény elől bujdosó gyászos Éj. 2. Szép fa, kertem új lakója
3. S aki előbb ér ide, / Mind a hármat az vigye.

(A) 3 2 1 (B) 3 1 2 (C) 1 3 2 (D) 2 1 3 (E) 2 3 1
- A rangokat kifejező megszólítások közül melyik számított a legalacsonyabbnak és a legmagasabbnak a 19. században, illetve a 20. század elején?

(A) méltóságos (B) eminenciás (C) tekintetes
(D) főméltóságú (E) felséges
- Jelöljétek meg az alábbi idézettel kapcsolatos igaz állításokat!
„...de jöjj még ez éjjel – itt ha eloszlanak – házamhoz. A jelszónk léssen: ...”

(A) Négy szó mély hangrendű. (B) Két kijelentő módú igét tartalmaz.
(C) Határozó és jelző is van benne. (D) Főnév- és igejelre is van példa.
(E) Van példa névmásra, névelőre, határozószóra és kötőszóra is.
- Hogyan folytatódik a fenti idézet? Mi a jelszó?

(A) Szabadság! (B) Mindhalál! (C) Gertrudis.
(D) Új Hajnal. (E) A felsoroltak egyike sem.
- Melyik állítás igaz a 11. feladatban idézett mű szerzőjével kapcsolatban?

(A) Az írás mellett színészzel is foglalkozott.
(B) Legnagyobb szerelme színésznő volt.
(C) Fő művével megnyert egy irodalmi pályázatot.
(D) Fő művét Egressy Béni zenésítette meg.
(E) Az 1848-49-es szabadságharc után bujdosni kényszerült.

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Irodalmi művekből gyakran születnek színpadi, zenés, film- vagy egyéb feldolgozások. Válasszatok ki egy ilyen, iskolai olvasmányból készült magyar vagy külföldi feldolgozást, és írjatok róla ajánlást egy iskolai diákújság számára! Az írás 100-200 szó terjedelmű legyen!